

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen sitoumus osallistumisesta Sitran Asukasosallistuminen hyvinvointialueilla -kokeiluihin

KPHVAHAL 07.11.2022 § 170
153/00.02.18/2022

Valmistelija Osallisuus- ja asiakkuuspäällikkö Jussi Salminen

Hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 29 §:n mukaan alueen asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa hyvinvointialueen toimintaan. Samaisen lain ja pykälän mukaan aluevaltuuston on pidettävä huolta monipuolisista osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista ja menetelmistä.

Sitra tarjoaa Uudet vaikuttamisen tavat -projektin puitteissa hyvinvointialueille rahoitusta sekä muuta kansallista tukea uusien osallistumis- ja vaikuttamismenetelmien käyttöönottoon vuosille 2022–2024. Sitran tavoitteena on tukea kokeiluja, jotka luovat vahvaa osallistumisen kulttuuria hyvinvointialuedemokratiaan heti alueiden käynnistämisestä lähtien. Hyvinvointialueet voivat hakea rahoitusta sellaisten osallistamismenetelmien käyttöönottoon, joilla vahvistetaan asiakkaiden ja asukkaiden laajaa ja monimuotoista osallistumista sekä sen kytkemistä kiinteäksi osaksi päätöksentekoa.

Uudet vaikuttamisen tavat –projektissa hyvinvointialueet voivat kehittää ja ottaa käyttöön Sitran tuella erilaisia osallistamismenetelmiä kuten asukaspaneelia, digitaalista asukaspaneelia, Pol.is-keskustelualustaa ja robottipuheluita. Kokeiluun valitut hyvinvointialueet saavat tukea valitun menetelmän kehittämiseen ja toteutussuunnitelman laatimiseen menetelmäasiantuntijoilta, tutkijoilta, kokeiluun osallistuvilta muilta hyvinvointialueilta sekä Sitran asiantuntijoilta.

Sitra edellyttää hyvinvointialueelta kokeilun hankkeistamista, yli vuoden kestävästä kokeilusta, henkilöresurssia hankkeen suunnitteluun, toteutukseen ja raportointiin sekä vähintään 50 %:n omarahoitusta, joka voi olla myös työpanos. Kokeilu on toteutettava vuoden 2024 loppuun mennessä.

Hanketta on valmisteltu osallisuus ja kehittämisen tuki - vastuualueella ja kokeilun kohteeksi on valittu Pol.is alusta.

Kansalliskielilautakunta, vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto ovat jo puoltaneet kokeilua, koska sitä kautta on mahdollisuus saada tietoja laajojen väestöryhmien erilaisista palvelutarpeista.

Hyvinvointialueen nuorisovaltuuston ensimmäinen kokous on 31.10.2022 ja asia on siellä esityslistalla. Nuorisovaltuustokin tulee puoltamaan asiaa, koska nuorten ajatusten ja palvelutarpeiden kartoitus on tärkeää. Lisäksi valmisteilla olevan hyvinvointialueen sosiaalisen raportoinnin malliin esitetään raportointituloksien käsittelyssä Pol.is keskustelualustan hyödyntämistä.

Edellä mainituista syistä johtuen käyttöön otettavaksi osallistamismenettelmäksi on valikoitunut Pol.is alusta. Omarahoitus katetaan pääosin työpanoksena. Hankkeen alustava kustannusarvio on 100.000 € kahdelle vuodelle, josta suurin kustannuserä on henkilöstökulut. Muiden kustannusten määräytymiseen vaikuttavat mm. menetelmän toteutustavat, teknologialusta, asiantuntijapalvelut, viestintä ja matkakorvaukset.

Haku on kaksivaiheinen. Ensimmäinen vaihe on päättynyt 22.8.2022. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue on hakenut rahoitusta ehdollisena ja tullut valituksi toiseen vaiheeseen. Ehdollisuus tarkoittaa, että hankehaun toiseen vaiheeseen hakemisen ehtona on, että aluehallitus hyväksyy Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen sitoutumisen hankkeeseen. Varsinainen hanke-/rahoitushakemus tehdään vasta toisen hakuvaiheen päätteeksi.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue sitoutuu valmistelemaan hankehakemuksen sekä toimimaan hankkeen toteuttajana. Hankehakemus valmistellaan loppuvuodesta 2022 TKIO ja osallisuus -vastuualueen toimesta yhteistyössä Sitran kanssa. Hanke alkaa 1.1.2023 ja päättyy 31.12.2024.

Päätösesitys

Aluehallitus päättää ehdollisesti hyväksyä hyvinvointialueen sitoutumisen Sitran Asukasosallistuminen hyvinvointialueilla kokeilut -hankkeeseen. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueella kokeillaan Pol.is alustaa. Ehdollisuus edellyttää Sitran 50 %:n rahoitusta, joka on mahdollista kattaa pääosin työpanoksena.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.